

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1ObdoV/3/2014
Identifikačné číslo spisu:	1003898528
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Anna Marková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1003898528.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Ing. M. B., N., zastúpeného BAJO LEGAL, s. r. o., Astrová 2/A, Bratislava proti žalovaným: 1/ SIBA, s. r. o., Bratislava, Drobného 11, Bratislava, IČO: 31 365 833, 2/ Ing. W. N., T., zastúpenému JUDr. Marián Mikáči, advokát, Prievozská 4, 821 09 Bratislava a 3/ JUDr. M. M., M., o zaplatenie 6 771 559,45 eur (204 000 000,-- Sk) s príslušenstvom zo zmenky, o námietkach žalovaných proti zmenkovému platobnému rozkazu, vedenej na Krajskom súde Bratislava pod sp. zn. 8Cb/2/03, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. apríla 2013, č. k 3 Obo 57/2011- 431, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu o d m i e t a .
Žalovaným 1/ až 3/sa náhrada trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 13. apríla 2011, č. k. 8Cb/2/2003-372 zmenkový platobný rozkaz č. k. 8Cb/2/03-68 z 20. 12. 2005 v časti zmenkovej sumy 99 581,76 eur s úrokom 6% od 27. 02. 1999 do zaplatenia ponechal v platnosti a vo zvyšku ho zrušil. O trovách konania súd rozhodne až po právoplatnosti tohto rozsudku.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalovaný 1/ ako vystaviteľ zmenky namietal, že vystavil blankozmenku, ktorú žalobca vyplnil v rozpore s ústnou dohodou o vyplňovacom práve, pretože zmenka bola vystavená ako záruka za finančné plnenie v sume 3 000 000,-- Sk, ktorú sumu na základe zmluvy o pôžičke poskytla manželka žalobcu žalovanému 1/, teda vzniesol námietku nedostatku kauzy. V predmetnej zmenke zostali nevyplnené údaje o peňažnej mene, sume (číslo aj slovom) a údaj o mieste plnenia. Žalobca ako zmenkový veriteľ chýbajúce údaje doplnil strojopisom, pričom v súlade s vyplňovacím oprávnením vyplnil údaj o mene a mieste plnenia, ale nie zmenkovú sumu. Namietal, že o zlom úmysle žalobcu svedčí i to, že tento nikdy nevyzval písomne ani ústne žalovaných na plnenie dlžnej sumy a zročnú zmenku nepredložil na platenie v platobný deň (§ 38 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb.). Navrhol vypočuť svedkov p. B. N. a Doc. Ing. H. H. PhD.

Žalovaný 2/ ako ručiteľ zo zmenky v námietkach uviedol, že predmetná zmenka bola vystavená ako blankozmenka s nevyplnenými údajmi týkajúcimi sa sumy, bola vystavená v rozpore s dohodou o vyplňovacom práve, v rozpore so zákonom, a preto vykazuje znaky podvodného konania a žiada ZPR zrušiť.

Žalovaný 3/ namietal, že zmenka bola vystavená ako blankozmenka a nie úplná zmenka ako záruka za finančné plnenie, a to vrátenie pôžičky v sume 3 mil. Sk. Uvedená pôžička mala byť splatná 26. 02. 1999 a mal ju splatiť žalovaný 1/ ako vystaviteľ zmenky. Táto skutočnosť zakladá kauzálnu rovinu vzájomných vzťahov medzi žalobcom a ním ako avalistom. Zmenka bola vystavená ako blankozmenka z dôvodu, že výška pôžičky bola dohodnutá až bezprostredne pred jej poukázaním na účet a žalobca požadoval už dopredu garanciu, žalovaný 1/ súhlasil s vystavením blankozmenky. Vystaviteľ preto vyplnil len údaje o zročnosti zmenky, meno toho alebo na rad koho sa má platiť, dátum a miesto vystavenia zmenky a podpis vystaviteľa. Namietal zhodne so žalovaným 1/, že zmenka bola vyplnená odlišne od dohody o jej vyplnení. Poukázal na § 10 zákona a na to, že majiteľ zmenky pri jej vyplnení konal v zlej viere s absenciou „bona fide“, keď chýbajúce náležitosti zmenky, najmä zmenkovú sumu vyplnil v rozpore s dohodou o vyplňovacom práve. Zo sumy 3 mil. Sk nemôže vzniknúť záväzok dlžníka v sume 204 mil. Sk.

Žalobca sa vyjadril k námietkam žalovaných a poukazoval na zjavný rozpor v tvrdeniach žalovaných o existencii, resp. neexistencii dohody o vyplňovacom práve a tvrdil, že zmenka bola úplnou zmenkou a nie blankozmenkou. Ďalej uviedol, že je rozpor v tvrdeniach žalovaného 3/, ktorý tvrdí, že zmluva o pôžičke, z ktorej mal byť zabezpečený záväzok zmenkou, bola uzavretá medzi žalobcom ako poskytovateľom pôžičky a medzi žalovaným 1/ na sumu 3 mil. Sk (99 581,76 eur), avšak žalovaný 1/ tvrdí, že zmluva mala byť uzavretá medzi manželkou žalobcu a žalovaným 1/, pričom obaja zhodne tvrdia, že zmenku žalobcovi mali dať na základe vzájomnej dohody.

Z predložených dokladov súd zistil, že žalovaný 1/ vystavil 16. novembra 1998 vlastnú zmenku, ktorú avalovali žalovaní 2/ a 3/ ako fyzické osoby (konatelia žalovaného 1/). Všetky údaje na zmenke sú vypísané rukou, okrem zmenkovej sumy slovom a písmom a miesta platenia, ktoré údaje sú vypísané písacím strojom. Po oboznámení sa s touto skutočnosťou, žalobca zotrval na svojom stanovisku, že zmenka bola úplnou zmenkou a nie blankozmenkou. Súd prvého stupňa pri hodnotení uvedenej skutkovo významnej skutočnosti dospel k záveru, že predmetná zmenka bola vystavená ako blankozmenka, o čom svedčí najmä to, že vystaviteľ ju úplne nevystavil, ale rozhodujúci údaj o zmenkovej sume bol doplnený dodatočne a že je správne tvrdenie žalovaných o tom, že bola vystavená ako blankozmenka.

Podľa čl. I. § 10 zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový (ďalej len zákon), ak nebola zmenka vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľné alebo sa pri nadobúdaní zmenky prevínil hrubou nebanlivosťou.

Súd preto v intenciách citovaného zákonného ustanovenia sa zaoberal námietkou žalovaného 1/ o neexistencii kauzálneho vzťahu medzi žalobcom ako majiteľom zmenky a žalovaným 1/ ako vystaviteľom zmenky, ktorý by zakladal právo na zaplatenie 204 mil. Sk (zmenková suma).

Žalovaní 1/ až 3/ namietali neexistenciu kauzálneho vzťahu k predmetnej zmenke v časti zmenkovej sumy. Povinnosť preukázať svoje tvrdenie v námietkach zaťažuje dlžníka zo zmenky. Zákon účastníkom ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti. Okruh skutočností je určovaný hmotnoprávnou normou, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov. Táto norma zásadne určuje rozsah dôkazného bremena, jednak nositeľa dôkazného bremena, a to i v námietkovom konaní o plnenie zo zmenky.

Žalovaný si splnil svoju povinnosť tvrdenia, že medzi majiteľom a vystaviteľom zmenky nejedná o kauzálny vzťah predstavujúci zmenkovú sumu 204 mil. Sk. Dôkaz o neexistencii kauzy nie je možné predložiť, a preto ak žalobca chce preukázať, že zmenka bola vystavená ako úplná zmenka na sumu 204 mil. Sk, došlo k presunu dôkazného bremena na žalobcu. Jeho povinnosťou podľa hmotnoprávných

predpisov bolo predložiť zmluvu, z ktorej vyplývalo, že kauzálny vzťah medzi účastníkmi na zmenkovú sumu existoval.

Z uvedeného vyplýva, že predmetný zmenkový záväzok nemá za základ reálny obchodný (kauzálny) vzťah v celej vymáhanej sume. Reálny kauzálny vzťah, ako vyplynulo z vykonaného dokazovania medzi žalobcom a žalovaným 1/, jestvoval len v sume 3 000 000,-- Sk, a to na základe uzavretej zmluvy o pôžičke. Preto súd považoval za preukázané, že žalobca vyplnil blankozmenku v rozpore s dohodou o vyplňovacom práve, pretože pritom konal s úmyslom poškodiť dlžníka.

Záväzok zo zmenky je síce abstraktným, ale nie absolútnym záväzkom, a preto sa nemožno domáhať zmenkového záväzku, ktorému slúžilo za základ neplatné právne konanie. Záväzok z neexistujúcej zmluvy nenadobudne platnosť, ak sa utvrdí skriptúrnou obligáciou. Neplatnosti, resp. neexistenciu zmluvy si musí súd všímať z úradnej moci. Neexistencia záväzku (zmluvy) sa prenáša tiež na skriptúrnou obligáciu (zmenku), pokiaľ ide o zmenkový právny pomer medzi majiteľom a vystaviteľom zmenky.

Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa vo vyššie uvedenej časti zmenkový platobný rozkaz ponechal v platnosti a vo zvyšku ho zrušil.

Žalobca podal proti tomuto rozhodnutiu v časti, ktorou bol zmenkový platobný rozkaz zrušený, odvolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky vec prejednal ako súd odvolací a po preskúmaní rozhodnutia v napadnutej časti, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, rozhodol rozsudkom z 29. apríla 2013, č. k. 3Obo 57/2011- 431 tak, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave v napadnutej časti potvrdil a žalovaným náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetom odvolania je časť rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. 04. 2011, č. k. 8Cb/2/82003-372, ktorou Krajský súd v Bratislave zmenkový platobný rozkaz č. k. 8 Cb2/2003-68 z 20. 12. 2005 zrušil, teda v podstate zamietol návrh na zaplatenie zvyšnej zmenečnej sumy uplatnenej žalobcom. Základnou otázkou pre posúdenie správnosti napadnutého rozhodnutia je, či súd prvého stupňa dospel k správne mu záveru, že zmenka označená ako vlastná zmenka, z ktorej žalobca jeho nárok na zaplatenie zmenečnej sumy uplatnil, je blankozmenka. Odvolací súd preto skúmal, či konajúci súd na základe toho, že zmenka bola vyplnená v časti zmenečnej sumy a miesta platenia inak, ako ostatné údaje, teda strojopisom a nie voľnou rukou, dospel k správne mu záveru, že ide o blankozmenku a nie vlastnú zmenku, ako bola označená. Právny zástupca žalobcu sa na pojednávaní, a ani v odvolaní k faktu, prečo bola zmenka v časti zmenečnej sumy a miesta platenia vyplnená inak ako ostatné údaje na zmenke, nevyjadril. Jedine namietal, že spôsob písania na zmenke nemôže mať vplyv na posúdenie druhu zmenky, ale ničím nezdôvodnil, prečo boli údaje o výške zmenečnej sumy a mieste platenia napísané iným druhom písma, ako ostatné údaje. Žalobca nevyvrátil pochybnosť, že práve z dôvodu, že výška sumy na zmenke a miesta platenia boli napísané strojopisom, a nie vlastnou rukou, boli údajmi na zmenke dopĺňované až následne. Bolo vecou žalobcu, aby na námietku žalovaných 1/, 2/ a 3/, že zmenka bola vyplnená v rozpore s dohodou o vyplňovaní zmenky, zaujal stanovisko, prečo sú tieto údaje vyplnené iným druhom písma. Nestačí iba vyjadrenie, že spôsob odlišného písma na zmenke nie je dôvod pre pochybnosť, že všetky údaje boli vyplnené súčasne. Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nie je pravdou, žeby sa Krajský súd v Bratislave nezaoberal skutočnosťami, na základe ktorých dospel k záveru, že oprávnený nárok zo spornej zmenky bol vo výške 3 000 000,-- Sk, v ktorej výške zmenkový platobný rozkaz ponechal v platnosti. Dôvody uvádzané žalobcom v odvolaní ohľadne sumy v časti 99 581,76 eur o neexistencii jediného dôkazu pre prijatie tohto záveru, Najvyšší súd Slovenskej republiky označil pre posúdenie správnosti prvostupňového rozsudku v napadnutej časti za bezpredmetné, keďže ide o vyhovujúcu časť rozsudku, ktorú žalovaní nenapadli a úspešný žalobca v tejto časti právny dôvod na podanie odvolania nemal. Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, že prvostupňový súd vychádzal zo zhodného tvrdenia žalovaných 1/, 2/ a 3/, že sporná zmenka zabezpečovala pôžičku, ktorá predstavovala sumu 3 000 000,-- Sk (99 581,76 eur). S tvrdením žalobcu v odvolaní, že žalovaní neuniesli dôkazné bremeno, že nepredložili jediný dôkaz o ich tvrdení, sa odvolací súd nestotožnil, nakoľko je pravdou, že práve žalobca neuviedol jediný dôvod, prečo boli dva údaje na zmenke vyplnené odlišne. Táto

skutočnosť nie je iba tvrdením žalovaných, ale je to fakt, ku ktorému to bol práve žalobca, ktorý nezauljal žiadne stanovisko. Odvolanie žalobcu v časti, že žalovaní neunesli dôkazné bremeno, že bola porušená dohoda o vyplnení, Najvyšší súd Slovenskej republiky označil taktiež za bezpredmetné, keďže žalobca jeho návrhom uplatnil právo zo zmenky označenej ako vlastnej. Prvostupňový súd pri určení dôvodnosti návrhu vo výške 99 581,76 eur vychádzal z tvrdenia, že konkludentnou dohodou o vyplňovacom práve, účastníci zmenkového vzťahu dohodli, že výška zmenečnej sumy bude vo výške poskytnutej pôžičky, keďže žiadne iné tvrdenie v danej veci nebolo vznesené. Najvyšší súd Slovenskej republiky z dôvodu, že išlo o konkludentnú dohodu, dospel k záveru, že prvostupňový súd nepochybil, keď dospel k záveru, že táto bola uzavretá vo výške tvrdenej žalovanými 1/, 2/ a 3/, keďže žiadny iný dôkaz pri konkludentnej dohode, v danom prípade žalobcom, predložený nebol. Táto otázka je však pre posúdenie dôvodnosti odvolania žalobcu bezpredmetná, nakoľko predmetom sporu je časť rozhodnutia, ktorou bol zrušený zmenkový platobný rozkaz, pre zistenie správnosti ktorého rozhodnutia je, či išlo o nárok zo zmenky vlastnej.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s záverom prvostupňového súdu, keďže predloženú zmenku (dôkaz na strane č. 4) neposúdil ako zmenku vlastnú.

Odvolanie žalobcu čo sa týka pochybenia súdu, keď neskúmal, či námietky žalovaného 3/ boli podané včas, Najvyšší súd Slovenskej republiky označil za nedôvodné. Krajský súd v Bratislave v napadnutom odôvodnení konštatoval, že v intenciách rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dospel k záveru, že námietky žalovaných boli podané včas. Fakt, že žalovaný 1/ podal námietky včas z rozhodnutia v dovolacom konaní bol nesporný. Je pravdou, že z odôvodnenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Obo 137/2006, vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že prvostupňový súd rozhodol predčasne, keď uviedol, že námietky žalovaného 3/ boli podané oneskorene. Krajský súd v Bratislave v novom konaní dospel k záveru, že námietky žalovaného 3/ boli podané včas. Skutočnosť, že z odôvodnenia nie je zrejmé, či sa žalovaný 3/ v čase doručenia zmenkového platobného rozkazu v mieste doručovania zdržoval, neznamena, že konajúci súd toto neskúmal, keď dospel k záveru, že námietky žalovaného 3/ boli podané včas.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca dovolanie. Žiadal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom, súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odvodil od ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. a § 237 písm. g/ O. s. p.

Žalobca v dovolaní namieta, že argumentácia odôvodnenia rozhodnutí tak súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu je nesprávna, keďže vychádzal zo zhodného tvrdenia žalovaných 1/ až 3/, že sporná zmenka zabezpečovala pôžičku, ktorá predstavovala sumu 3 000 000,-- Sk. S tvrdením žalobcu v odvolaní, že žalovaní neunesli dôkazné bremeno, že nepredložili jediný dôkaz o ich tvrdení, sa odvolací súd nestotožnil, lebo práve žalobca neuviedol jediný dôkaz, prečo boli dva údaje na zmenke vyplnené odlišne. Pokiaľ ide o námietky o včasnosti podania námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu žalovaným 3/, aj túto odvolací súd označil za nedôvodnú, lebo v intenciách rozhodnutia najvyššieho súdu dospel k záveru, že námietky žalovaných boli podané včas.

K námietke nesprávneho obsadenia odvolacieho súdu uviedol, že predmetná vec pripadla v roku 2011, kedy podľa rozvrhu práce v znení z 15. 12. 2010 senát 3 O pozostával zo sudcov : JUDr. Jany Zemaníkovej, JUDr. Petra Dukes a JUDr. Ľubomíry Kúdelovej. Sudkyňa JUDr. Gabriela Mederová bola v tom čase členkou senátu 4 O a v prípade zastupovania sa toto malo týkať len sudcov zo senátu 1 O v zmysle poznámky č. 2 k VII. Časti rozvrhu práce. V roku 2013, v čase vyhlásenia rozsudku odvolacím súdom podľa rozvrhu práce k 18. júnu 2013, pozostával senát 3 O zo sudcov : JUDr. Jany Zemaníkovej, JUDr. Ľubomíry Kúdelovej a JUDr. Kataríny Pramukovej. Sudkyňa JUDr. Gabriela Mederová je členkou senátu 4 O. Zo záhlavia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že súd rozhodoval o odvolaní žalobcu v zložení sudcov : JUDr. Jana Zemaníková, JUDr. Gabriela Mederová a JUDr. Ľubomíra Kúdelová. Z tohto vyplýva, že JUDr. Dukes bol z nejakého dôvodu nahradený sudkyňou JUDr. Mederovou. V súdnom spise sa nachádza záznam z 10. 04. 2013, v zmysle ktorého JUDr. Dukes vrátil spis s tým, že vo veci je vylúčený, lebo rozhodoval v tejto veci v päťčlennom senáte. Po prvé, nie

je vôbec zrejmé, kto vyhotovil predmetný záznam do súdneho spisu a nevyplýva z neho, že bol dodržaný postup v súlade s § 15 ods. 1 O. s. p. Po druhé absentuje akékoľvek rozhodnutie o jeho vylúčení v zmysle čl. IV rozvrhu práce. Na základe uvedeného má dovolateľ pochybnosť o správnom zložení súdu, ktorý rozhodoval o odvolaní. Uvedený nedostatok zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. g/ O. s. p., ktorý súd skúma z úradnej povinnosti.

Žalobca ďalej namietal, že súdy vo veci rozhodovali v podstate bez vykonania akéhokoľvek dôkazu a jediným procesným úkonom, na základe ktorého si súdy osvojili svoje závery, boli len prednesy právnych zástupcov účastníkov a aj to len v rozsahu prednesu právneho zástupcu žalobcu a právneho zástupcu žalovaného 2/, prípadne písomných námietok žalovaných. Žalobcovi nie je zrejmé, z akých dôkazov okrem posudzovanej zmenky samotnej súdy skonštatovali, že táto zmenka bola vystavená ako blankozmenka, resp., že strojopisom vpísané údaje boli doplnené dodatočne. Podľa dovolateľa tento záver je opretý výlučne o skutočnosť, že zmenka je vyplnená rôznym typom písma, ide o otázku skutkovú, ku ktorej mal súd vykonať dokazovanie. Nemôže byť takýto záver súdu výsledkom výlučne úvahy. Súď mal vykonať dôkaz výsluchom účastníka a zároveň bolo ich povinnosťou takéto tvrdenie preukázať. Preto odôvodnenie súdu vo tejto skutočnosti považuje za nepresvedčivé a chýba akýkoľvek myšlienkový postup, ako súď k tomuto záveru dospel. Odvolací súď podľa žalobcu pochybil, keď rozhodnutie súdu prvého stupňa nezrušil a vec mu nevrátil na ďalšie konanie.

Taktiež mu nie je zrejmé, na základe akých dôkazov súď prvého stupňa dospel k záveru, že medzi žalovaným 1/ a žalobcom existoval kauzálny vzťah výlučne na sumu 3 000 000,-- Sk, pretože zo strany žalovaného 1/ a ostatných žalovaných nebol predložený jediný dôkaz, z ktorého by uvedený záver vyplynul. Pokiaľ by sa aj hypoteticky pripustil záver o existencii blankozmenky, neexistenciu práva na jej vyplnenie v rozsahu sumy na zmenke uvedenej musí vystaviteľ zmenky veľmi starostlivo preukázať. Toto však vyžaduje dôkladné tvrdenia a spoľahlivé dôkazy o tom, aké vlastne boli dôvody vystavenia zmenky. V tejto súvislosti zo strany súdu prvého stupňa nebolo vykonané žiadne dokazovanie, pretože súdy ustálili svoje závery výlučne na základe tvrdení žalovaných v námietkach bez toho, že by vôbec boli aspoň žalovaní vypočutí k tejto otázke, t. j. bez vykonania akéhokoľvek dôkazu. Napriek tomu, že žalobca tieto skutočnosti namietal už v odvolaní, odvolací súď sa jeho námietkou vôbec nezaoberal, čím podľa žalobcu porušil princíp dvojinstančnosti civilného konania a založil dôvod zmätočnosti jeho rozhodnutia z dôvodu odňatia možnosti žalobcovi konať pred súdom. Taktiež odvolanie v časti, že žalovaní neuniesli dôkazné bremeno, že bola porušená dohoda o vyplnení, označil odvolací súď za bezpredmetné z dôvodu, že žalobca uplatnil právo zo zmenky ako vlastnej. Takýto názor považuje za celkom nesprávny. Ak by predmetná zmenka bola pôvodne vystavená ako blankozmenka, doplnením zvyšných údajov sa z nej stala úplná zmenka ako každá iná zmenka a žalobca si v tomto konaní uplatňuje svoj nárok zo zmenky, nie z blankozmenky, ako to mylne uvádza odvolací súď. Ak žalovaní v námietkach tieto skutočnosti tvrdili, je výlučne na nich, aby ich aj preukázali, pritom výsluch žalovaných nebol nikdy vykonaný. Preto žalobca dôvodne namietal, že dôkazné bremeno neuniesli. Odvolací súď sa preto mal s námietkou žalobcu v odvolacom konaní dôkladne zaoberať, čo neurobil a aj v tomto prípade založil dôvod zmätočnosti rozhodnutia.

Žalobca považuje postup súdu za nesplnenie procesnej povinnosti v zmysle ustanovenia § 118 O. s. p., keďže k prejednávaniu veci došlo len na dvoch pojednávaniach. Zo žiadnej zo zápisníc o pojednávaní nevyplýva, že by bol súď vykonal nejaký dôkaz, oboznámil účastníkov s výsledkami dokazovania, že by akýmkoľvek spôsobom vyjadril svoj právny názor na vec, alebo že by poukázal na sporné, resp. zhodné tvrdenia účastníkov konania, resp. že by umožnil účastníkovi konania, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci. Podľa žalobcu súď prvého stupňa opomenul vykonať svoju procesnú povinnosť predpísanú v § 118 ods. 2, ako aj § 122 ods. 2 O. s. p. Neuvedol účastníkom, ktoré právne významné skutkové tvrdenia považuje za zhodné, ktoré právne významné okolnosti považuje za sporné, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy nevykoná, prípadne oboznámiť účastníkov s výsledkami dokazovania. Následkom tohto procesného nedostatku nebolo žalovanému umožnené zamerať svoje návrhy na ďalšie dokazovanie týkajúce sa uplatneného nároku zo zmenky, a to napriek tomu, že žalobca je toho názoru, že ho dôkazné bremeno v tomto konaní nezaťažovalo, súdy však mali iný názor a z toho dôvodu mali povinnosť žalobcovi umožniť

realizovať svoje procesné práva. Podľa jeho názoru rozhodnutie s takým obsahom a konštatovaním, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, žalobca nemal ako na základe postupu súdu prvého stupňa predvídať. Tento nedostatok nemal ako odvolací súd odstrániť, nemohol suplovať nedostatky súdu prvého stupňa, len zrušiť rozhodnutie a vrátiť ho na ďalšie konanie.

Ďalej namietal, že súd prvého stupňa k otázke posudzovania existencie kauzálneho vzťahu nezaujal žiadne stanovisko, nevykonával žiadne dokazovanie a tým ani neoboznámil účastníkov konania s výsledkami dokazovania v zmysle § 122 a nasl. O. s. p., čím ani neumožnil účastníkovi konania vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a neuviedol v zmysle § 118 ods. 2 O. s. p., ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov v tejto súvislosti považuje za zhodné a ktoré za sporné. Porušenie § 118 ods. 2 O. s. p. v činnosti súdu spôsobuje nepredvídateľnosť súdneho rozhodnutia.

Podľa názoru žalobcu rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu sú nedostatočne odôvodnené, nedostatočným odôvodnením rozsudkov bolo konanie zaťažené vadou, znamenajúcou odňatie možnosti konať pred súdom. Odňatie možnosti konať pred súdom znamená porušenie práva na spravodlivý proces a zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho dôvodnosť. Podľa žalobcu odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa nedostatočne zachytáva myšlienkový postup súdu, ako prišiel k záveru, že žalobcom predložená zmenka bola blankozmenkou. Povinnosťou súdu bolo s uvedenou okolnosťou sa riadne vysporiadať, najmä vzhľadom na neskôr vyslovený názor odvolacieho súdu, že išlo o základnú právnu otázku. Vyslovil názor, že v demokratickom štáte nemôže obstať v právnej veci o zaplatenie 7 mil. eur zdôvodnenie základnej právnej otázky na „päť riadkov“ v odôvodnení rozhodnutia, ide o holé ničím nepodložené konštatovanie. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu hodnotí po právnej stránke za neudržateľné. Za nepochopiteľný považuje záver odvolacieho súdu, že sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, keď predloženú zmenku neposúdil ako vlastnú. Súd prvého stupňa takýto právny záver nikdy nevyslovil, preto mu nie je zrejmé, z akých podkladov vychádzal odvolací súd, jeho záver v tomto smere považuje za absurdný, nepresvedčivý a ničím nepodložený.

Rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa jeho názoru zaťažené nielen vadou nepreskúmateľnosti, ale aj nerešpektovaním záväzného názoru dovolacieho súdu, pokiaľ ide o posúdenie včasnosti námietok podaných žalovaným 3/ proti zmenkovému platobnému rozkazu. Napokon nesúhlasí ani s rozhodnutím dovolacieho súdu, ktorý sa vo svojom rozhodnutí vôbec nezaoberal prvým doručovaním zmenkového platobného rozkazu, ktoré bolo v decembri 2005 a žiadny súd sa s týmto prvým doručovaním zmenkového platobného rozkazu vôbec nevysporiadal. Podľa jeho názoru už pri prvom doručovaní boli splnené podmienky podľa § 48 ods. 2 O. s. p. a tým, že súdy konali so žalovaným 1/, nekonali v súlade s procesným postupom, lebo jeho námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu mali byť zamietnuté ako oneskorene podané. Týmto postupom súdy znemožnili žalobcovi právo na úspech v konaní voči žalovanému 1/.

Žalovaní 1/ až 3/ sa k dovolaniu žalobcu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je možné napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie žalovaného smeruje proti rozsudku. Dovolanie proti rozsudku je podľa ustanovenia § 238 ods. 1 až ods. 3 O. s. p. prípustné: ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, ak sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, ak ide o potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide po právnej stránke o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd

prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.

Prípustnosť dovolania žalovaného z uvedených ustanovení nevyplýva. Napadnutý je potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v ustanovení § 238 O. s. p.

V zmysle ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. je dovolací súd povinný prihliadať vždy na procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Preto sa dovolací súd neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou, či podané dovolanie je prípustné podľa § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p. Toto zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných vád, ktoré sú taxatívne v ňom vymenované. O vadu v zmysle tohto ustanovenia ide vtedy, ak: a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Iné procesné vady konania alebo nesprávnosti rozhodovania, i keby k nim v konaní došlo, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Je potrebné zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania podľa § 237 O. s. p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení. Rozhodujúci je záver dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Existencia vád v zmysle § 237 písm. a/, b/, c/, d/, a e/ O. s. p. nebola v dovolaní namietaná a v dovolacom konaní ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalovaného z týchto dôvodov nie je daná. Z vymenovaných procesných vád je v dovolaní výslovne namietaná vada konania podľa § 237 písm. g/ a f/ O. s. p., t. j., že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred ním a dovolací súd bol nesprávne obsadený.

K pochybnosti žalobcu o správnom zložení súdu, ktorý rozhodoval o odvolaní, dovolací súd poznamenáva, že podľa rozvrhu práce na rok 2011 (platný v čase, kedy vec napadla najvyššiemu súdu) je potrebné v prípade vylúčenia niektorého člena senátu postupovať podľa čl. IV. bodu 2. písm. a/, predposlednej vety, v zmysle ktorej zastupujúcim senátom je senát s najbližším vyšším poradovým číslom.

V danom prípade vec napadla do senátu 3 O, v prípade vylúčenia sudcu zastupujúcim sudcom je člen senátu 4 O.

Z úradného záznamu, vyhotoveného predsedníčkou senátu 3 O vyplýva, že člen senátu JUDr. Peter Dukes vo veci konal skôr, ako vec napadla odvolaciemu súdu, bol členom dovolacieho senátu, preto bol vylúčený z rozhodovania veci v odvolacom konaní (§ 14 ods. 2 O. s. p.), ide o tzv. zákonné vylúčenie sudcu, o ktorom sa vyhotovil úradný záznam, v takom prípade predseda súdu o zákonnom vylúčení sudcu nerozhoduje.

Najbližší senát s vyšším poradovým číslom bol senát 4 O v zložení : JUDr. Alena Prieceľová a JUDr. Štefan Šatka predsedovia senátu a členky senátu : JUDr. Viera Pepelová a JUDr. Gabriela Mederová. Zastupujúci člen v konkrétnej veci je vždy určený riadiacim predsedom zastupujúceho senátu. V prejednávanej veci bola riadiacou predsedníčkou senátu 4 O určená JUDr. Gabriela Mederová, čo bolo v súlade s čl. IV. bodom 2., písm. a/ Rozvrhu práce na rok 2011.

Zo záhlavia odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd rozhodoval v zložení : JUDr. Jana Zemaníková, JUDr. Gabriela Mederová a JUDr. Ľubomíra Kúdelová, teda zloženie senátu bolo v súlade s citovaným ustanovením rozvrhu práce, platného v čase nápadu veci na Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Z uvedených skutočností je zrejmé, že dovolateľom namietaná vada v zmysle ustanovenia § 237 písm. g/

O. s. p., nie je dôvodná.

K ďalšej dovolateľom namietanej vade konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je potrebné uviesť, že pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu v občianskom súdnom konaní priznáva Občiansky súdny poriadok. Musí ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak mohol účastník pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Nie je pritom rozhodujúce, či bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom postupom odvolacieho súdu, alebo v dôsledku postupu súdu prvého stupňa a odvolací súd v tomto smere neurobil nápravu. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá predchádzala rozhodnutiu, ale aj samotným rozhodnutím.

Žalovaný namieta vadu odvolacieho konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. spočívajúcu v nevykonaní dôkazov, že zmenka bola vystavená ako blankozmenka a že medzi žalovaným 1/ a žalobcom existoval kauzálny vzťah výlučne na sumu 3 000 000,-- Sk (99 581,76 eur).

Dovolací súd uvádza, že rozsah a mieru, v ktorej sa dokazovanie vykoná, určuje súd. Účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti a označia dôkazné prostriedky (viď § 101 ods. 1 O. s. p.) a sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. K procesným právam účastníka ale nepatrí, aby bol súdom vykonaný každý dôkaz, ktorý účastník považuje za významný. Rozhodovanie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, patrí výlučne súdu a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O. s. p., § 213 ods. 5 O. s. p.). Aj ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti zaujal právny názor, že význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite návrhu - inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/2003). K tomu je potrebné uviesť, že odvolanie je konštruované ako opravný prostriedok bez možnosti prednášania nových skutočností a nových dôkazov (okrem niektorých zákonných výnimiek) platí, že odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa. Znamená to teda, že by sa už v odvolacom konaní v zásade nemalo vykonávať dokazovanie. Z tejto zásady zákon pripúšťa 3 výnimky, ktoré umožňujú, aby aj odvolací súd mohol v rámci odvolacieho konania vykonávať dokazovanie. Prvá výnimka oprávňuje odvolací súd na to, aby v potrebnom rozsahu opakovane dokazovanie. Druhá výnimka oprávňuje odvolací súd na to, aby doplnil dokazovanie. Znamená to, že odvolací súd môže vykonať len také dôkazné prostriedky, ktoré súd prvého stupňa vôbec nevykonával. Tretia výnimka tiež oprávňuje odvolací súd na to, aby doplnil dokazovanie, t. j. aby vykonával také dôkazné prostriedky, ktoré neboli vykonané v konaní na súde prvého stupňa, a to aj vtedy, ak účastníci ich vykonanie v odvolacom konaní vôbec nenavrhujú.

V dovolacom konaní však nie je možné skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa podrobiť revízií, ani prieskumu hodnotenia nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa, ktorého skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať, len odvolací súd je oprávnený za tým účelom vykonávať dokazovanie (§ 213 O. s. p.). Dovolací súd nemôže preskúmavať správnosť a úplnosť skutkových zistení súdov nižších stupňov už len z toho dôvodu, že na rozdiel od súdu prvého a druhého stupňa nemá možnosť vykonávať dôkazy (prehodnocovať skutkové zistenia možno len na podklade výsledkov vykonaného dokazovania).

Podľa dovolateľa si ďalej súd nesplnil procesnú povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 118 ods. 2 a § 122 ods. 2 O. s. p. najvyšší súd Slovenskej republiky v tomto smere nezistil, žeby odvolací súd, resp. súd prvého stupňa nejakým závadným procesným postupom znemožnil žalobcovi realizáciu procesných práv, priznaných mu procesným predpisom. Zo zápisnice z pojednávania súdu prvého stupňa vyplýva, že žalobca nebol prítomný na pojednávaniach súdu prvého stupňa, teda sám nevyužil možnosť predniesť a zhrnúť svoje návrhy, prípadne vyjadrovať sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci tak, ako mu to umožňuje ustanovenie § 118 ods. 2 O. s. p. Dovolací súd ďalej konštatoval, že vo vzťahu k žalobcovi nedošlo ani postupom odvolacieho súdu k odňatiu možnosti pred ním konať, mal možnosť predniesť

svoje návrhy a vyjadrenia. Dovolací súd nezistil, že by svoje rozhodnutie odvolací súd založil nečakane na iných skutkových a právnych záveroch, ako súd prvého stupňa. Odvolací súd rozhodol bez pojednávania, lebo neopakoval dôkazy, súd prvého stupňa nerozhodol bez pojednávania a v prejednávanej veci to ani nevyžadoval dôležitý verejný záujem, aby bolo pojednávanie nariadené (§ 214 ods. 1, ods. 2 O. s. p.).

K námietke nedostatočného odôvodnenia súdneho rozhodnutia dovolací súd uvádza, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva to z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303- A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B).

Rovnako sa ústavný súd vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Právo účastníka na odôvodnenie rozhodnutia je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p., toto ustanovenie sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá dať odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle uvedených zákonných ustanovení. Z obsahu odôvodnenia je zrejmé, že sa v plnom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, ktoré vyhovuje zákonným požiadavkám kladeným na rozhodnutia v § 157 ods. 2 O. s. p. takýto postup odvolacieho súdu pri odôvodnení vlastného rozhodnutia je v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p., preto nie je možné na ťarchu odvolacieho súdu pripísať, že jeho rozhodnutie nie je riadne a presvedčivo odôvodnené a tým nespĺňa náležitosti, ktoré preň predpisuje Občiansky súdny poriadok, ako sa mylne domnieva žalobca.

Keďže v prejednávanej veci dovolanie nie je prípustné podľa § 239 O. s. p. a vada konania v zmysle ustanovenia § 237 O. s. p. nebola zistená, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods.5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol, ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný. Vzhľadom na úpravu dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným 1/ až 3/ vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). V dovolacom konaní úspešní účastníci si náhradu trov neuplatnili, preto im náhradu trov dovolací súd nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.